

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV EVROPSKÉ UNIE V KOSTCE

MASARYKOVA UNIVERZITA
CENTRUM OBČANSKÉHO
VZDĚLÁVÁNÍ

Jaká práva nám Listina zaručuje

1. DŮSTOJNOST

- ▣ Právo na **život**, do kterého patří zákaz trestu smrti a poprav.
- ▣ Nikdo nesmí být podroben **mučení** či jinému ponižujícímu zacházení.
- ▣ Nikdo nesmí být nucen **k povinným pracím, otrokářství** či **obchodu s lidmi**.

2. SVOBODA

To, jestli jsem ateista, či věřící, a co si myslím, je jen moje věc.

Jako občan EU mohu studovat i v jiném členském státě za stejných podmínek jako občan tohoto státu.

Když chci, můžu jít pracovat i do jiné země EU. Budu tam mít nárok na stejné podmínky jako místní.

 Garance ochrany **osobní svobody, bezpečnosti** a **osobních údajů**. Zahrnuje i způsob, jakým mohou být data zpracovávána (jen s naším souhlasem, je-li oprávněný důvod k jejich použití atd.).

 Garance **svobody myšlení** a **náboženského vyznání**. Nikoho nelze trestat ani omezovat za projev či změnu svého myšlení či vyznání.

 Právo na **vzdělání** - přístup ke studiu a bezplatná povinná školní docházka.

 Máme právo svobodně si zvolit **povolání** a rozhodnout se o uzavření pracovní smlouvy. To však nezaručuje právo na zaměstnání u konkrétního zaměstnavatele.

3. ROVNOST

Např. při volbě mezi mužem a ženou na pracovní pozici nelze vybrat může jen z toho důvodu, že žena má více rodinných povinností, může otěhotnět atd.

Např. úlevy při práci, příspěvky či zvláštní zacházení.

- ❏ Před zákonem jsou si všichni rovni. Nikdo nesmí být **diskriminován** pro své pohlaví, rasu, barvu pleti, původ, jazyk, přesvědčení, sexuální orientaci, státní příslušnost atd.
- ❏ Ženy a muži jsou si **rovni** ve všech oblastech včetně zaměstnání a odměny za práci.
- ❏ **Starší osoby** mají právo na důstojný a nezávislý život a právo podílet se na společenském a kulturním životě.
- ❏ Osoby se **zdravotním postižením** mají právo na opatření, jimiž bude zajištěna jejich nezávislost, sociální i profesní začlenění a jejich účast na společenském životě.

4. SOLIDARITA

*Nikdo mne nemůže
nutit pracovat v životu
nebezpečných
podmínkách, nad
zákonem stanovenou
pracovní dobu atd.*

*Je jedno, zda svůj
důchod strávím
na chalupě, či
na ostrově v moři.
Peníze mi musí přijít
kamkoliv.*

- Každému pracovníkovi je zajištěna ochrana před **neoprávněným propuštěním**.
- Pracovní podmínky musí respektovat **zdraví, bezpečnost a důstojnost** zaměstnanců.
- Každý, kdo oprávněně pobývá uvnitř EU, má nárok na dávky **sociálního zabezpečení** a sociální výhody.
- Jako občané EU máme právo na **lékařskou péči** a ošetření ve všech členských státech Unie, jež je hrazeno naší tuzemskou zdravotní pojišťovnou.
- Ve všech státech musí být zajištěna **ochrana spotřebitele** – slabší smluvní strany.

5. OBČANSKÁ PRÁVA

Mohu k němu též podat petici či předložit návrh zákona díky „evropské občanské iniciativě“. V obecních volbách mohu volit a být volen kdekoliv, kde mám bydliště.

Navíc na ně mohu obrátit písemně ve svém vlastním jazyce. Odpověď mi musí přijít taky v něm.

Na cestách mimo EU pak mohu díky svému evropskému občanství využít konzulát či velvyslanectví jiného členského státu, chybí-li zastoupení mé vlastní země.

- Máme právo **volit a být voleni** ve volbách do Evropského parlamentu.
- Máme právo na to, aby naše záležitosti byly orgány Unie řešeny nestranně, spravedlivě a v přiměřené lhůtě.
- V případě nesprávného úředního postupů orgánů Unie se můžeme jako občané Unie obrátit na **evropského veřejného ochránce práv** či podat stížnost k Evropské komisi.
- Listina platí stejně doma, jako na cestách! Je zaručeno právo **volného pohybu, pobytu či usazení** v libovolném členském státě.

6. SOUDNICTVÍ

■ V případě, že naše práva a svobody zaručené právem Evropské Unie byly porušeny, máme právo na účinné prostředky právní ochrany a spravedlivý proces. Naše věc musí být spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem.

Díky svému evropskému občanství mohou vyžadovat od každého členského státu, aby mi zaručil práva, která jsou v Listině deklarována.

Na orgány EU se mohou písemně obrátit ve svém vlastním jazyce, odpověď mi musí přijít taky v něm.

Jaký má Listina význam pro mne, občana členského státu?

Velkým přínosem je, že díky Listině došlo ke sjednocení a upřesnění lidských práv v jednom dokumentu.

Co když dojde k porušení?

Máte pocit, že výše uvedená práva vám byla upřena? To se může stát. Nenechte si to pro sebe!

S konkrétními otázkami a problémy se obračejte na veřejnou službu EU „**Vaše Evropa - poradenství**“: http://europa.eu/youreurope/advice/eligibility_cs.htm nebo volejte na celoevropskou informační službu **EUROPE DIRECT**: 00800 6 7 8 9 10 11.

V případě nákupu v cizí zemi v rámci EU se obraťte na **Evropské spotřebitelské centrum**: <http://www.evropskyspotrebitel.cz>, telefon: 296 366 155.

Více o Listině a souvisejících právech více informací?

www.euroskop.cz

http://europa.eu/index_cs.htm

CO JE TO LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV EU?

Listina je souborem základních práv, která má každý občan EU.

DŮVODY JEJÍHO SEPSÁNÍ BYLY

osvěta a zvýšení povědomí občanů o jejich již existujících právech;

sjednocení práv v jednom společném dokumentu platném v celé Evropské unii.

Tento projekt je realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací odpovídá výlučně autor. Publikace nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Ve spolupráci s:

Veřejný ochránce práv
OMBUDSMAN

Partneři projektu:

Univerza v Ljubljani

-CEO-
CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

